

Tulorekisteriyksikkö
PL 5
00055 TULOREKISTERI

LAUSUNTO

2.6.2025

Hallintovaliokunta

HE 19/2025 vp
Hallintovaliokunta 3.6.2025

Asia

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt lausuntoa koskien hallituksen esityksestä laiksi kansalaisuuslain muuttamisesta. Esityksen tavoitteena on uudistaa kansalaisuuslakia hallitusohjelman mukaisesti tiukentamalla kansalaistamisen edellytyksiä. Esityksen ehdotuksilla on tarkoitus vahvistaa sitä lähtökohtaa, että kansalaisuuden saaminen edellyttää osoitusta onnistuneesta kotoutumisesta yhteiskuntaan. Lisäksi tarkoituksena on korostaa entisestään turvallisuuteen liittyvien riskien huomioimista ja yhteiskunnan sääntöjen noudattamista. Esityksessä ehdotetaan muutoksia kansalaistamisen edellytyksistä henkilöllisyyteen, nuhteettomuuteen ja toimeentuloon sekä kansalaisuuden menettämiseen.

Tulorekisteriyksikön lausunto

Verohallinnon Tulorekisteriyksikkö lausuu asiassa kunnioittaen seuraavaa:

Verohallinnon Tulorekisteriyksikkö kiinnittää huomiota hallituksen esitysluonnoksen kohdassa 4.2.2.1 Vaikutukset viranomaisten tietojärjestelmiin todettuun, jonka mukaan ehdotettavien lainmuutosten myötä tarvittaisiin silti mahdollisesti joitakin muutoksia tietojen hakemiseen tulotietojärjestelmästä.

Esityksessä ei ehdoteta muutettavaksi tulotietojärjestelmästä annettua lakia (53/2018), eikä asian muutosvaikutuksia tulotietojärjestelmälle ja tulorekisteriviranomaiselle ole esitysluonnoksessa tarkemmin avattu tai arvioitu. Mainitun vaikutusarvioinnin perusteella esitysluonnoksen vaikutuksista tulorekisteriviranomaiselle ja sen ylläpitämällä tulotietojärjestelmälle ei ole mahdollista esittää perusteltuja näkemyksiä.

Tulorekisteriyksikkö joka tapauksessa toteaa, ettei tulorekisteriin tällä hetkellä talleteta tietosuoja-asetuksen 9 artiklassa tarkoitettuihin erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia ns. arkaluonteisia tietoja. Erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen ohella myös muunlaiset henkilötiedot voivat olla valtiosääntöisesti arkaluonteisia. Arkaluonteisten tietojen ilmoittaminen on rajattu tulorekisterin tietosisällön ulkopuolelle jo tulorekisterin perustamisvaiheessa. Tulorekisteriin ei ilmoiteta esimerkiksi toimeentulotukea ja vammaisetuksia koskevia suorituksia, eivätkä tiedon käyttäjien tulorekisteristä saamat tiedot näin ollen kata toimeentulotukea tai vammaisetuksia, kuten myös hallituksen esityksessä todetaan. Tulorekisteriyksikkö toteaa, että mikäli mainitusta lähtökohdasta haluttaisiin tulevaisuudessa poiketa, se edellyttäisi tulotietojärjestelmää koskevan lainsäädännön muuttamista.

Tulorekisterin tietosisällön mahdollinen laajentaminen arkaluonteisiksi katsottavilla tiedoilla edellyttäisi myös tietojärjestelmämuutoksia, jotta kullekin tiedon käyttäjälle

pystyttäisiin luovuttamaan tiedot arkaluonteisista tiedoista sillä tarkkuustasolla, joilla ko. tiedon käyttäjä on oikeutettu tietoja käsittelemään. Tietosisällön laajentamiseen tulisi varautua riittävin resurssein. Tietojärjestelmän muutostarpeita ja niiden johdosta aiheutuvia kustannuksia on kuitenkin mahdollista arvioida vasta siinä vaiheessa, kun tulorekisteriin ja sen tietosisältöön mahdollisesti suunnitellut muutokset ovat täsmentyneet. Lisäksi on huomioitava, että mahdollisten tietojärjestelmämuutosten määrittelyyn, suunnitteluun ja toteuttamiseen tulisi varata riittävä siirtymäaika.

Johtaja

Terhi Holmström

Johtava asiantuntija

Sari Wulff

